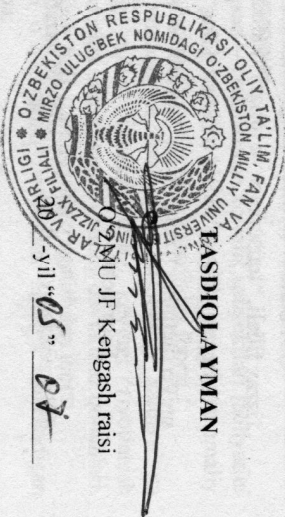

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

MOLIYAVIY HISOBTLARNING XALQARO STANDARTLARI

FAN DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishlari: 60310100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Fan dasturi Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali Kengashining 2023-yil 5.04.2023-dagi 11-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

S.A.Saitov — Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali, "Iqtisodiyot va turizm" kafedrasi katta o'qituvchisi

Sh.Mansurov — Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali, "Iqtisodiyot va turizm" kafedrasi assistent o'qituvchisi

Taqrizchi:

J.Bobanazarova – JizPl, "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi professori, DSc

Fan sillabusi "Iqtisodiyot va turizm" kafedrasining 2023-yil "19" 06-dagi 11-sonli yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashiga muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri

M.Soy

Fan sillabusi Psixologiya fakulteti uslubiy kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2023-yil "20" 06-dagi 11-sonli bayonoma).

Fakultet uslubiy Kengashi raisi:

N.Allmon

Fan sillabusi filial ilmiy-uslubiy kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2023-yil "20" 06-dagi 11-sonli bayonoma).

Ilmiy-uslubiy Kengash raisi:

R. Abduraxmanov

Fan/modul Kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
MHSB 304	2023-2024	7	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Xaftadagi dars soatlari	
Tanlov	O'zbek		4	
Fanning nomi	Auditoriya	Mustaqil	Jami	
Moliyaviy	masht'votlari	ta'lim	yuklama	
hisobolarning xalqaro standartlari	60	60	120	

2.

I.1. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad — talabalarda xo'jalik subyektlari faoliyatini boshqarishda mol-mulk, uning harakati hisobi bo'yicha nazariy va amaliy asoslangan takliflar ishlab chiqish yo'llarini o'rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi — talabalarga moliyaviy hisobning xalqaro va buxgalteriya hisobining milliy standartlarining keyingi rivojlanish bosqichlari elementlari asosida uning amaliy qismini davlatimiz qonunlari, hukumat qarorlari, me'yoriy hujjatlari asosida o'rgatishdan iborat.

Moliyaviy hisob fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba:

- moliyaviy hisob va uning konseptual asoslari haqidagi tushuncha,
- asosiy vositalar ijarasi hisobi, nomoddiy aktivlar bilan bog'liq operatsiyalar hisobi;
- investitsiyalar hisobi, tovar-moddiy zahiralarni baholash va ularning sotish qiymati;
- chet el valyutasidagi aktivlar va majburiyatlar hisobi, qarzlar bo'yicha xarajatlar hisobi;
- aksiyadorlik kapitali hamda aksiya uchun daromad hisobi, maqsadli tushumlar hisobi, balans reformativiyasi bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi;
- uzluksiz ta'lim muassasalarida o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazilishiga ko'maklashishni (o'quv personaliga);
- tadqiqotlarda ishtirok etish, magistrlik dissertatsiyasi uchun zarur ma'lumotlarni to'plashni;
- umumlashtirish va tahlil etish, umumiy o'ra, o'ra maxsus, kasb-hunar va oliy ta'lim muassasalarida o'quv masht'votlarini o'tkazishni;
- zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini egallash hamda uni tabdiq etishni bilishi va ulardan foydalana olishi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza masht'votlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-mavzu. Moliyaviy hisobotni tuzishda xalqaro moliyaviy standartlarning roli va maqsadi.

Moliyaviy hisob fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba: - moliyaviy hisob va uning konseptual asoslari haqidagi tushuncha, - asosiy vositalar ijarasi hisobi, nomoddiy aktivlar bilan bog'liq operatsiyalar hisobi, - investitsiyalar hisobi, tovar-moddiy

zahiralarini baholash va ularning sof sotish qiymati; - chet el valyutasidagi aktivlar va majburiyatlar hisobi, qarzlar bo'yicha xarajatlar hisobi; - aksiyadorlik kapitali hamda aksiya uchun daromad hisobi, maqsadli tushumlar hisobi, balans reformatsiyasi bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi; - uzluksiz ta'lim nuassasalarida o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazilishiga ko'maklashishni (o'quv personaliga); - tadqiqotlarda ishtirok etish, magistrlik dissertatsiyasi uchun zarur ma'lumotlarni to'plashni; - umumlashtirish va tahlil etish, umumiy o'ra, o'ra maxsus, kash-hunar va oliy ta'lim nuassasalarida o'quv mashg'ulotlarini o'tkazishni; - zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini egallash hamda uni tadbir etishni bilishi va ulardan foydalana olishi;

2-mavzu. Moliyaviy hisobotni tayyorlashning konseptual asoslari.

Moliyaviy hisob yuritish maqsadlari va uning oldida turgan vazifalar. Buxgalleriya hisobining milliy standartlari va ularning mohiyati. Moliyaviy hisobning asosiy tamoyillari. Turli xil moliyaviy hisobdan foydalanuvchilarning standartlarni belgilashga ta'siri. Moliyaviy hisob va uning axloqiy me'yorlari. Moliyaviy hisobot tuzish qoidalari va ularning mohiyati. Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari. Buxgalleriya axborotlarining sifat ko'rsatkichlari. Moliyaviy hisobot elementlari.

3-mavzu. Moliyaviy hisobotning tarkibi va taqdim etish tartibi.

Aktivni asosiy vosita sifatida tan olish. Asosiy vositalarning kelib tushishi va baholanishi. Asosiy vositalarga o'tkaziladigan kapital qo'yilmalar. Asosiy vositalarni qayta baholash. Asosiy vositalarning kelib tushishi va ichki harakatining boshlang'ich hisobi. Amortizatsiyani hisoblash. Asosiy vositalarni ta'mirlash. Asosiy vositalarning inventarizatsiyasi. Asosiy vositalarning chiqib ketishi. Moliyaviy hisobda asosiy vositalar to'g'risidagi ma'lumotlarni ochib berish.

4-mavzu. Moddiy aktivlarni moliyaviy hisobda aks ettirish talablari va uni tuzishda tartibi.

Tovar-moddiy zahiralarining tasnifi va ular buxgalleriya hisobining uslubiy asoslari. Tovar-moddiy zahiralarini tan olish. Tovar-moddiy zahiralarini baholash. Tovar-moddiy zahiralar tannarxini aniqlash usullari. Tovar-moddiy zahiralarining sof sotish qiymati. Tovar-moddiy zahiralarining chiqib ketishi. Inventar va xo'jalik jihozlarini hisobga olishning xususiyatlari. Tovar-moddiy zahiralar inventarizatsiyasi. Tovar-moddiy zahiralarini hisobga olishning tizimlari. Tovar-moddiy zahiralar bilan bog'liq ma'lumotlarni ochib berish.

5-mavzu. Nomoddiy aktivlar, rezervlar, shartli majburiyatlar

va aktivlarni moliyaviy hisobda aks ettirish.

1. Mazkur BHMning maqsadi mulk, xo'jalik yuritish yoki rezkor boshqaruv huquqlari asosida banklar va boshqa kredit tashkilotlaridan

tashqari xo'jalik yurituvchi subyektaga (keyingi o'rinlarda — korxonada) tegishli bo'lgan nomoddiy aktivlarning buxgalleriya hisobi va moliyaviy hisobda aks ettirishni uslubiyotini belgilash.

2. Nomoddiy aktivlarni hisobga olishning asosiy qoidalari bo'lib: tan olish payini belgilash, balans qiymatini, foydali xizmat muddatini baholash, amortizatsiya hisoblash usullarini belgilash, balans qiymatidagi boshqa o'zgarishlarni baholash va hisobga olish hamda ularning chiqib ketishidan moliyaviy natijalarni aniqlash, shuningdek ular bo'yicha axborotlarni moliyaviy hisobda yoritib berish tartibi.

6-mavzu. Moliyaviy hisobda xaridorlar bilan tuzilgan shartnomalar bo'yicha daromadlarni hisobga olish.

Maqsadli tushumlar tushunchasi, ularning mohiyati va ahamiyati. Maqsadli moliyalashtirish mablag'lari kelib tushishining asosiy manbalari. Davlat subsidiyalarining kelib tushishi va ishlatilishining buxgalleriya hisobi. Daromadga kiritiladigan subsidiyalar hisobi. Grant olish bilan bog'liq operatsiyalarning aks ettirilishi. A'zolik badallari hisobini yuritish. Maqsadli foydalanish uchun soliq imtiyozlari hisobi. Homiylik yordamlari hisobi.

7-mavzu. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi ma'lumotlarni moliyaviy hisobda oshkor qilish.

Hisobot yili daromadlarini umumlashtirish. Moliyaviy natijalarni shakllantirish. Xarajatlarni chegitib, foyda ko'rsatkichlarini aniqlash. Hisobot yili mobaynida olingan foydani taqsimlash yoki yil uchun olingan zararini hisobdan chiqarish. Hisobot yilining zararini qoplash bo'yicha operatsiyalar hisobi. O'tgan hisobot davrida zarar ko'rgan korxonalar hisobot yilida taqsimlab o'tkazilayotgan zararlar hisobi.

8-mavzu. Moliyaviy hisobda daromad solig'ini aks ettirish qoidalari

Daromadni o'ljash. Bitimni tuzish faktini aniqlash va tovarlarni realizatsiya qilish. Xizmatlar ko'rsatish (ishlar bajarish). Fozilar, royalti, dividendlar (boshqa daromadlar). Maqsadli tushumlar tushunchasi, ularning mohiyati va ahamiyati. Maqsadli moliyalashtirish mablag'lari kelib tushishining asosiy manbalari. Davlat subsidiyalarining kelib tushishi va ishlatilishining buxgalleriya hisobi. Daromadga kiritiladigan subsidiyalar hisobi. Grant olish bilan bog'liq operatsiyalarning aks ettirilishi. A'zolik badallari hisobini yuritish. Maqsadli foydalanish uchun soliq imtiyozlari hisobi. Homiylik yordamlari hisobi.

9-mavzu. Moliyaviy hisobda investitsiyalar hisobi va boshqa aloqador tomonlar to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish.

Investitsiyalarning mohiyati va ularning turlari. Kapital investitsiyalar hisobi. Kapital investitsiyalarni baholash. Moliyaviy investitsiyalar

ko'rinishlari va turlari hamda ular xarakatini xisobda aks ettirish. Tashkilotlarning korporativ shakllarining asosiy tavsifi. Aksiyalarni buxgalteriya hisobida aks ettirish tartibi. Aksiyadorlarning huquqlari. Aksiyadorlik kapitalining asosiy komponenti. Aksiyalar chiqarilishining hisobi. Aksiyalarni o'z mukliga aylantirishning asosiy sabablari. Xususiy aksiyalar hisobi. Bitta aksiyaga to'g'ri keladigan daromadni hisoblash. Korporativ obligatsiyalarni buxgalteriya hisobida aks ettirish tartibi. Obligatsiyalarni diskont yoki mukofotlar bilan sotish (sotib olish) muomalalari hisobi. Investitsiyalarni diskontlash. Intellektual investitsiyalarni baholash va ularning hisobi.

10-mavzu. Pul oqimlari to'g'risida hisobot.

Pul mablag'lari va pul ekvivalentlarining mohiyati va ahamiyati. Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotni taqdim etish. Operation faoliyat. Investitsiya faoliyati. 357 Moliyaviy faoliyat. Operation faoliyatidan pul oqimlari bo'yicha hisobot. Investitsiya va moliya faoliyatidan tushgan pul oqimlari bo'yicha hisobot.

11-mavzu. Moliyaviy hisobotlardagi boshqa ma'lumotlarni ochib berish qoidalari.

Gudvill hisobi. Intellektual mulklar mohiyati. Intellektual mulklar amortizatsiyasi va ularni baholash. Maxsus ajratilgan intellektual mulklarning turlari. Gudvillga aloqador kontseptual masalalar. Tadqiqot va konstruktorlik ishlariga qilingan xarajatlarga aloqador kontseptual masalalar. Tadqiqot va konstruktorlik ishlariga qilingan xarajatlarning buxgalteriya hisobi. Innovation loyihalarga qilingan xarajalar hisobi. Daval xom ashyo bilan bog'liq operatsiyalarning huquqiy asoslari. Daval xom ashyo bilan bog'liq operatsiyalarni solhiga tortish asoslari. Daval xom ashyosi bilan bog'liq operatsiyalarni davalga beruvchidagi hisobi. Daval xom ashyosi bilan bog'liq operatsiyalarni qayta ishlavchidagi hisobi.

12-mavzu. Moliyaviy instrumentlar bo'yicha xarajat va daromadlarni hisobga olish.

Hisobot yili daromadlarini umumlashtirish. Moliyaviy natijalarni shakllantirish. Xarajatlarni chegririb, foyda ko'rsatkichlarini aniqlash. Hisobot yili mobaynida olingan foydani taqsimlash yoki yil uchun olingan zararni hisobdan chiqarish. Hisobot yilining zararni qoplash bo'yicha operatsiyalar hisobi. O'tgan hisobot davrida zarar ko'rgan korxonalar hisobot yilida taqsimlab o'tkazilayotgan zaralar hisobi.

13-mavzu. Biznes birlashishlari hamda moliyaviy hisobotni konsolidatsiyalash.

Korxonalar buxgalteriya balansining valyuta moddalarini qayta baholash natijasida paydo bo'ladigan kurs farqlarini hisobga olish.

Import qilingan tovar-moddiiy qiymatliklar va boshqa aktivlarning xarid qiymatini shakllantirish va buxgalteriya hisobida aks ettirish tartibi. O'zbekiston Respublikasidan tashqarida faoliyat yuritish uchun foydalaniadigan aktivlar va majburiyatlarining hisobi. Konsolidatsiyalashgan hisobotlarga kirish uchun shu'ba (qaram) xo'jalik jamiyatlari, mustaqil balansga ajratilgan tarkibiy bo'limlarning moliyaviy hisobotini qayta hisoblash.

II. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsifalar.

(Laboratoriya ishlari), (Seminar mashg'ulotlari), (Kurs ishi).

(Mustaqil ta'lim) o'quv rejada ko'rsatilgan turi (nomi) bo'yicha yoziladi)

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsifga e'tibadi:

1. Moliyaviy hisobotni tuzishda xalqaro moliyaviy standartlarning roli va maqsadi.
  2. Moliyaviy hisobotni tayyorlashning kontseptual asoslari.
  3. Moliyaviy hisobotning tarkibi va taqdim etish tartibi.
  4. Moddiy aktivlarni moliyaviy hisobotda aks ettirish talablari va uni tuzishda tartibi.
  5. Nomoddiy aktivlar, rezervlar, shartli majburiyatlar va aktivlarni moliyaviy hisobotda aks ettirish.
  6. Moliyaviy hisobotda xaridorlar bilan tuzilgan shartnomalar bo'yicha daromadlarni hisobga olish.
  7. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi ma'lumotlarni moliyaviy hisobda oshkor qilish.
  8. Moliyaviy hisobotda daromad solig'ini aks ettirish qoidalari.
  9. Moliyaviy hisobotda investitsiyalar hisobi va boshqa aloqador tomonlar to'g'risidagi ma'lumotlarni oshkor qilish.
  10. Pul oqimlari to'g'risida hisobot.
  11. Moliyaviy hisobotlardagi boshqa ma'lumotlarni ochib berish qoidalari.
  12. Moliyaviy instrumentlar bo'yicha xarajat va daromadlarni hisobga hisobga olish.
  13. Biznes birlashishlari hamda moliyaviy hisobotni konsolidatsiyalash.
- Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jhozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'quvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mas. ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsifga e'tibadigan mavzular:

1. Global biznes jarayonida moliyaviy hisob axborotlarining sifati ko'rsatkichlari.

2. Banklarda valyuta sochelarni ochish va yuritish tartibi
3. Inventar va xo'jalik jihozlari hisobini rivojlantirish istiqbollari.
4. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida Chetga qayta ishlashga berilgan materiallar hisobi.
5. Ijaraga olingan asosiy vositalar amortizatsiyasini hisobi.
6. Materiallarni sarflanishini hujjatlashtirish va uning hisobi.
7. Gudvill hisobini rivojlantirish istiqbollari.
8. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida Nomoddiy aktivlarni yaratish xarajatlari hisobi.
9. Qarzlar bo'yicha xarajatlarni kapitallashtirish.
10. Asosiy vositalarni operativ ijarağa berish hisobi.
11. Xom-ashyo va materiallarning ombordagi hisobi va ular harakati to'g'risida hisobot.
12. Qimmatli qog'ozlar va u bilan bog'liq bo'lgan muomalalar hisobi.
13. Valyuta muomalalarining hisobi.
14. Dividendlar hisobi.
15. Maqsadli foydalanish bo'yicha soliq imtiyozlari hisobi.
16. Nomoddiy aktivlar amortizatsiyasi.
17. Davriy usulda TMZ hisobi.
18. "Ijara hisobi" 6-sonli BHMning mazmuni va mohiyati. 364
19. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida Grantlar hisobi.
20. Chet valyutasida ifodalangan qisqa muddatli majburiyatlar hisobi.
21. TMZlarni baholash va ularning tasnifi.
22. Ijaraga olingan asosiy vositalarni ta'mirlash hisobi.
23. Asosiy vositalarning moliyaviy ijarasi hisobi.
24. Asosiy vositalarning lizing beruvchi balansidagi hisobi.
25. Davlat maqsadli fondlari bilan olib boriladigan hisob-kitoblar hisobi.
26. Qayta tashkil etish ko'rinishlari.
27. Subsidyalar hisobini rivojlantirish istiqbollari.
28. O'tgan yillar zararlarini taqsimlash.
29. Korxonalarini qo'shish hisobi.
30. Korxonalarining ajralishida hisobot tuzish.
31. Asosiy vositalarni lizing oluvchi balansidagi hisobi.
32. Asosiy vositalarni qayta baholash usullari va uning hisobi.
33. A'zolik hadallari hisobi.
34. Materiallarni sof qiymati usulida baholash hisobi.
35. Lizingga olingan asosiy vositalarga jadallashirilgan usulda eskirish hisoblash.
36. Materiallarni uzluksiz va davriy hisobga olish tizimlari.
37. Chet valyutasida ifodalangan ezoq majburiyatlar hisobi.
38. Kechiktirilgan daromadlar va xarajatlar hisobi.
39. Chet valyutasidagi aktivlar bo'yicha kurs farqlari hisobi.
40. Yagona soliq to'lovini hisoblash va to'lash muomalalari hisobi.
41. Yagona jamiy to'lov hisobini rivojlantirish istiqbollari.

42. Umumlashtirilgan balans tuzish tartibi.
43. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni umumlashtirilgan holda tuzish tartibi.
44. Tadqiqot va konstruktorlik ishlariga qilingan xarajalar hisobi.
45. Obligatsiyalar bo'yicha muomalalar hisobi.
46. Aksiyalarning chiqarilishi va sotilishining hisobi.
47. Korxonalarini bo'lish shaklida qayta tashkil etishni amalga oshirishdagi moliyaviy hisobot.
48. Moliyaviy natijalarni shakllantirish hisobini rivojlantirish istiqbollari.
- Homiylik yordamlari hisobi.

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Moliyaviy hisob va uning konseptual asoslari haqidagi tushuncha, - asosiy vositalar ijarasi hisobi, nomoddiy aktivlar bilan bog'liq operatsiyalar hisobi; - investitsiyalar hisobi, tovar-moddiy zahiralarni baholash va ularning sof sotish qiymati; - chet el valyutasidagi aktivlar va majburiyatlar hisobi, qarzlar bo'yicha xarajalar hisobi; - aksiyadorlik kapitali hamda aksiya uchun daromad hisobi, maqsadli tushumlar hisobi, balans reformatsiyasi bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi; - uzluksiz ta'lim muassasalarida o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazishiga ko'maklashishni (o'quv personaliga); - tadqiqotlarda ishtirok etish, maqstrlik dissertatsiya uchun zarur ma'lumotlarni to'plash; - umumlashtirish va tahlil etish, umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar va oliy ta'lim muassasalarida o'quv mashg'ulotlarini o'tkazishni; - zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini egallash hamda uni tadqiq etishni bilishi va ulardan foydalana olish tartiblari haqida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi*;

- korxonada va tashkilotlar faoliyatida o'z bilimi va ko'nikmasini egallagan favozimida professional darajada qo'llash; - moliyaviy hisob tizimini rivojlantirish tendentsiyalarini aniqlash maqsadida ilmiy-amaliy tadqiqotlarni o'tkazish; - yuridik shaxslarda nazorat-iqtisodiy ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'nikmalari yig'ish, qayta kerak; - moliyaviy hisob sohasidagi ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish usullarini bilish; - iqtisodiy ma'lumotlarni tahlil qilish va umumlashtirish; - moliyaviy hisob tizimi faoliyatini valqaro amaliyot mezonlari, me'yorlari va talablari asosida tahlil qilish; - moliyaviy hisob faoliyatiga dori moliyaviy va statistik hisobotlarini tuzish hamda ularni tahlil qilish; - moliyaviy hisobga oid xizmatlarni ko'rsatishda axborot-kommunikatsiya va internet texnologiyalari vositalaridan foydalana olish bo'yicha *ko'nikmalariga ega bo'lishi*;
- aktsiyadorlik kapitali hamda aksiya uchun daromad hisobi.

maqsadli tushumlar hisobi, balans reformativiyasi bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi; - uzluksiz ta'lim muassasalarida o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazishga ko'maklashishni (o'quv personaliga); - tadqiqotlarda ishtirok etish, magistrlik dissertatsiyasi uchun zarur ma'lumotlarni to'plashni; - umumlashtirish va tahlil etish, umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar va oliy ta'lim muassasalarida o'quv mashg'ulotlarini o'tkazishni; - zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalarini egallash hamda uni tadqiq etishni bilishi va ulardan foydalana olishi; korxonada va tashkilotlar faoliyatida o'z bilim va ko'nikmasini egallagan lavozimida professional darajada qo'llash; - moliyaviy hisob tizimi rivojlanishi tendentsiyalarini aniqlash maqsadida ilmiy-amaliy tadqiqotlarni o'tkazish; - yuridik shaxslarda nazorat-iqtisodiy ishlarni tashkil etish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. - moliyaviy hisob sohasidagi ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish usullarini bilish; - iqtisodiy ma'lumotlarni tahlil qilish va umumlashtirish malakasiga ega bo'lishi kerak.

VI. Ta'lim texnologiyalari metodlari.

- o ma'ruzalar;
- o real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
- o esse, tezis va maqolalar yozish;
- o vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadlar) yechish;
- o seminarlar (manitivy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- o kichik guruhlarda ishlash;
- o loyihalari bajarish;
- o mustaqil ishlarni bajarish;
- o turli darajadagi testlarni yechish;
- o so'rov o'tkazish

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini o'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralig nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar

1. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumazarov S. Buxgalteriya hisobi: Darslik. - T.: "Iqtisod-Moliya", 2018. - 416 b.
2. Karimov A., Muzumov Z., Tulayev M., Kurbanbayev J., Raximov Sh. Buxgalteriya hisobining axborot tizimlari. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 194 b
3. Kuljonov O., Xusimov I., Jumazarov S. Buxgalteriya hisobi

nazariyasi. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 237 b.

4. Kuljonov O., Ortigov X., Yugay L., Tuxsanov X. Moliyaviy hisob. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 246 b
5. Narbekov D., Misirov K., Tashmanov G. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 194 b
6. Narbekov D., To'raev A., Raximov Sh. Moliyaviy hisobning xalqaro standartlari. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 350 b
7. Narbekov D., Maxmudov A., Muxammedova D. Buxgalteriya hisobi. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 236 b
8. Pardayev M.Q., Isroilov J.I., Isroilov B.I. Iqtisodiy tahlil. O'quv qo'llanma. T.: Print Line Group, 2017. - 533 b.
9. Raximov M.Yu., Kalandarova N.N. Moliyaviy tahlil. Darslik. - T.: Iqtisodmoliya, 2019. - 752 b
10. Raximov M.Yu. Iqtisodiyot subyektlari moliyaviy holatining tahlili. T.: Iqtisod - moliya. 2015. b. 11. Sovoldiev A.S. Finansoviy i upravlencheskiy uchët. Uchebnik. T.: «IQTISOD-MOLIYA», 2012 g. - 280 st.
12. Shagiyasov T.Sh., Sagdillaeva Z.A., Urmanbekova I.F. Ekonomicheskiy analiz. Uchebnik. - T.: Iqtisod-Moliya, 2017. - 428 s.
13. Xasanov B., G'aniyev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. - T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 279 b
14. Roman Chyehyla, Andrew J. Leone, Miguel Minuti-Meza. Complexity of financial reporting standards and accounting expertise. Journal of Accounting and Economics, Volume 67, Issue 1, February 2019, Pages 226-253 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165410118301101>
15. Gissel J.L. A case of fixed asset accounting: Initial and subsequent measurement. Journal of Accounting Education (37) 2016. 61-66 p.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konsitutsiyasi. - T.: O'zbekiston. Yangi taxtiri, 2017 yil tasdiqlangan.
2. O'zbekiston Respublikasining Soliq Kodeksi. Yangi taxtiri. 2013 yil.
3. O'zbekiston Respublikasi Mehnat Kodeksi. 21.12.1995 yil tasdiqlangan. 01.04.1996 yildan kuchga kirgan.
4. O'zbekiston Respublikasi "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni, Yangi taxtiri, 2016 yil 13 aprel.

INTERNET SAYTLARI:

15. www.encycloa.com.ua/id.
16. www.technormativ.ru/main.php#ps.
17. www.my-shop.ru/shop/books/6008.html.
18. www.dev.esoft.spb.ru/Doclist/folder/648.html.

	<p>19. www.book.uz, study 40. com.ru/book-44408.html. 20. www.stat.uz. 21. www.ziyounet.uz.</p>
7	<p>Fan dasturi O'zbekiston Milliy univarsiteti Jizzax filialining 202_ yil ___ avgustidagi №_ sonli Kengashida tasdiqlangan</p>
8	<p>Fan/modul uchun ma'sulalar: S.A.Saitov — Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali, "Iqtisodiyot va turizm" kafedراسi katta o'qituvchisi. Sh.Mansurov — Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali, "Iqtisodiyot va turizm" kafedراسi assistent o'qituvchisi.</p>
9	<p>Tag'riozchilar: J.Bobanazarova – JizPI, "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedراسi professori.DSc</p>